

Ìwé Dániẹ̀lì – Ọ̀kan Ọ̀gọ̀rùn-ún àti Ẹ̀fà

Ìṣipayá Ìdájọ́: Látí 9/11 sí Ọ̀fin Ọ̀jọ́ Àìkú – Ìtupalẹ̀ Àsọtélé

Jeff Pippenger

2024-02-29

Ìdájọ́ àyẹ̀wò àwọn aláàyè bèrè ní ọ̀jọ́ kẹ̀rínlá oṣù Kẹ̀sàn-án, ọ̀dún 2001, ìdájọ́ ìmúṣẹ̀ sí bèrè ní ọ̀fin Ọ̀jọ́-Àìkú tí yóò dé láìpẹ̀. Àwọn àkókò ìdájọ́ méjèjì wọ̀nyí n sàfihàn iṣẹ̀ onṣẹ̀ tí n pèsè ọ̀nà sílẹ̀ fún onṣẹ̀ kẹ̀ta ti Májẹ̀mú, àti Elijah kẹ̀ta, èyí tí í ṣe iparí onṣẹ̀ Elijah tí ó bèrè nínú itàn àwọn Millerite.

Nínú Kristi ni ìmúṣẹ̀ Ọ̀jọ́ Májẹ̀mú náà ti wà; léjẹ̀mẹ̀jì ni Ó sọ tẹ̀npilì ayé gidì náà di mímọ́, èyí tí ó jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ara Rẹ̀ àti tẹ̀npilì ẹ̀mí Rẹ̀. Tẹ̀npilì ayé gidì Rẹ̀ bèrè gégé bí tẹ̀npilì Àgọ́ Ìpàdẹ̀ ní aginjù, léyìn náà gégé bí tẹ̀npilì Solomoni, léyìn náà gégé bí tẹ̀npilì tí a tún kọ́ léyìn àádòrin ọ̀dún igbèkùn ní Babiloni, àti tẹ̀npilì kan náà léyìn iṣẹ̀ àtúnṣe ọ̀dún m̀r̀indínlógòrin tí Hẹ̀rọ̀du se.

Ìwàláàyè ara Ọ̀lọ̀run bù kún Tẹ̀npilì Àgọ́ Ìpàdẹ̀ àti tẹ̀npilì Solomoni, sùgbón ki í ṣe tẹ̀npilì tí a tún kọ́ léyìn igbèkùn; sùgbón tẹ̀npilì tí a tún se yẹn ni a bù kún nípasẹ̀ iwàláàyè ara Kristi. Nínú itàn tẹ̀npilì tí Hẹ̀rọ̀du tún se, Kristi sọ tẹ̀npilì di mímọ́ léjẹ̀mẹ̀jì gégé bí ìmúṣẹ̀ Malaki orí kẹ̀ta. Ní iwènùmọ́ àkókó, Kristi pè tẹ̀npilì náà ní ilé Baba Rẹ̀, sùgbón ní iwènùmọ́ tẹ̀npilì ikeyin, Kristi pè é ní ilé àwọn Júù.

Nínú itàn àwọn Millerites, Kristi kọ́ tẹ̀npilì ẹ̀mí kan ní ọ̀dún m̀r̀indínlógòrin látí ọ̀dún 1798 tí tí dé 1844. Ní October 22, 1844, gégé bí ìmúṣẹ̀ Malaki orí kẹ̀ta, Ó wá sí tẹ̀npilì Rẹ̀ lójìjì, bá yí sí ni Ó se wẹ̀ àwọn wúndiá aṣiwèrè náà mọ́. Léyìn náà, Ó dé gégé bí àngẹ̀lì kẹ̀ta látí se iwènùmọ́ kejì àti ikeyin, sùgbón gégé bí ó ti rí ní ibèrè Ísírẹ̀lì àtijọ́, Ísírẹ̀lì ọ̀de ọ̀nà kò ní igbàgbọ́ tí ó yẹ̀ látí parí iṣẹ̀ náà.

Ní ọ̀jọ́ kọ̀kànlá, oṣù Kẹ̀sàn, ọ̀dún 2001, Kristi padà wá látí se iwènùmọ́ tẹ̀npilì kejì tí a máa se nígbà tí a bá yọ̀ àwọn wúndiá òmùgò kúrò nígbà ọ̀fin Ọ̀jọ́ Àìkú tí ǹ bọ̀ láìpẹ̀, nígbà tí wọn bá jí sí ọ̀títọ́ pè wọn kò lóye itèsiwájú imọ́ tí a sí sílẹ̀ ní ọ̀dún 1989. Itèsiwájú imọ́ náà dúró fún iránṣẹ̀ ọ̀jọ́ àgbẹ̀yìn, èyí tí í ṣe iránṣẹ̀ Igbe Ọ̀gànjọ́ nígbà tí a bá fi sí inú àyíká àpẹ̀júwe àwọn wúndiá m̀wàá. Iránṣẹ̀ àwọn esè m̀fà ikeyin ti Dániẹ̀lì m̀kànlá tí a sí sílẹ̀ ní àkókò ọ̀pin ní ọ̀dún 1989, ni a sojú rẹ̀ nínú esè kẹ̀rínlélógòjì nínú àwọn esè wọ̀nyí gégé bí “ìròyìn látí ilà-oòrùn àti látí àríwá.”

Ìhinrere ti ọ̀jọ́ ikeyin ni ihinrere Ekún Àárín Ọ̀ru, ó sì jẹ̀ ihinrere ilà-oòrùn àti àríwá. Ilà-oòrùn àti àríwá ǹ sàpẹ̀rẹ̀ Ìsílámù àti ijo pòòpù lésèsè, àti gégé bí ihinrere kan, wọn ǹ sàpẹ̀rẹ̀ ihinrere náà tí Adventismu Laodikia ǹ se àfowọ́se rẹ̀ láàárín Ọ̀jọ́ Kọ̀kànlá Oṣù Kẹ̀sàn-án, 2001 àti ọ̀fin Ọ̀jọ́ Àìkú tí ǹ bọ̀ láìpẹ̀. Ọ̀jọ́ Kọ̀kànlá Oṣù Kẹ̀sàn-án, 2001, ǹ sàpẹ̀rẹ̀ Ìsílámù (ilà-oòrùn), àti ọ̀fin Ọ̀jọ́ Àìkú ǹ sàpẹ̀rẹ̀ àmì ẹ̀ranko náà (àríwá).

Àga ikú fún Adventismu ti Laodicea ni a sàfihàn láàárín àwọn àmì-ọ̀nà méjèjì wọ̀nyí, gégé bí a ti fi ikú wòlì aláìgbòràn náà hàn láàárín kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ àti kinniún. Àga ikú fún àwọn tí wọn bá gba àmì ẹ̀ranko náà ni a sàfihàn nípasẹ̀ “ìròyìn látí ilà-oòrùn àti látí àríwá” tí ó mú agbára pápà bínú, tí ó sì bèrè inúnibini ikeyin sí àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run. Iránṣẹ̀ náà bèrè ní ọ̀fin Ọ̀jọ́ Àìkú tí ǹ bọ̀ láìpẹ̀ ní

Orilẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà, èyí tí ó jẹ́ ibi náà pèlú àkókò náà nígbà tí Islamu ti Ègbé Kẹta fi lù ú ní ojiji. Ìkọ̀lù àìròtẹ̀lẹ̀ náà mú iparun orilẹ̀-èdè wá, ó sì mú kí àwọn orilẹ̀-èdè bínú; nípa bèẹ̀ ni ó pèsè ìmúnílára ọ̀rọ̀-ajé àti ti ọ̀sẹ̀lú láti kó gbogbo orilẹ̀-èdè jọ sí i lòdì sí Islamu, lábẹ̀ àbójúto ìṣòkan mètẹ̀tẹ̀ta ti dragoni, ẹranko náà, àti wòlì èké.

Nínú itàn tí Elijah kẹta sàpẹ̀ẹ̀rẹ̀, ihìn-ìṣẹ́ tí ó n dá Ègbé kẹta mò, n jẹ́ kí dragoni, ẹranko náà àti wòlì èké náà mò pé Islam ni irinṣẹ́ idájó tí Olórun fi n lo láti fi jẹ́ àwọn èniyàn níyà nítorí ijòsin àmì àṣẹ̀ tí papacy. Gẹ́gẹ́ bí ó ti rí pèlú Róòmù mẹta, Bábílóni mẹta, Elijah mẹta àti àwọn onṣẹ́ mẹta tí n pèsè ọ̀nà sílẹ̀, a fi ilò mẹta ti Ègbé mẹta mú Ègbé kẹta dúró gẹ́gẹ́ bí ohun tí a ti fi idí rẹ̀ múlẹ̀.

Mo sì rí i, mo sì gbọ̀ àngẹ̀li kan tí n fò láàrín ọ̀run, tí ó n fi ohùn nílá wí pé, Ègbé, ègbé, ègbé ni fún àwọn olùgbé ayé, nítorí àwọn ohùn kàkàkí yòókù ti àwọn àngẹ̀li mètẹ̀tẹ̀ta tí ó sì n bọ̀ láti fọ̀n! Ìfihàn 8:13.

Arábìnrin White fi itẹ̀wọ̀gbà jìjìnlẹ̀ hàn sí iwé Smith, Daniel and Revelation, ní fifi hàn pé gbogbo omọ̀ ijọ Seventh-day Adventist gbọ̀dọ̀ ní iwé náà, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé kò sọ̀ ọ̀ ní tààràtá bí mo ṣe ṣeṣe kọ̀ ọ̀ yìi, ṣùgbọ̀n ọ̀títọ̀ náà wà nínú itẹ̀wọ̀gbà rẹ̀.

“Oluwa n pè fún àwọn ọ̀sìṣẹ́ kí wọn wọ̀ inú pápá títa iwé, kí a lè tú àwọn iwé tí ó ní imọ̀lẹ̀ ọ̀títọ̀ àsikò yìi ká. Ó yẹ́ kí àwọn èniyàn ayé mò pé àwọn àmì ìgbà n ṣe. E gbé àwọn iwé tí yòò mú imọ̀lẹ̀ bá wọn lọ̀ sọ̀dọ̀ wọn. Daniel and Revelation, The Great Controversy, Patriarchs and Prophets, àti The Desire of Ages gbọ̀dọ̀ jade lọ̀ sí ayé nísinsinyí. Itónisọ̀nà nílá tí ó wà nínú Daniel and Revelation ni ọ̀pọ̀ èniyàn ti fi ifẹ̀kúfẹ̀ ká ní Australia. Iwé yìi ti jẹ́ ọ̀nà láti mú ọ̀pọ̀ ọ̀kàn iyebíyẹ̀ wá sínú imọ̀ ọ̀títọ̀. Ohun gbogbo tí a lè ṣe gbọ̀dọ̀ jẹ́ kí a ṣe e láti tú Thoughts on Daniel and the Revelation ká. N kò mò iwé miiṣà kankan tí ó lè gba ipò èyí. Ọ̀wọ̀ irànlọ̀wọ̀ Olórun ni.”

“Àwọn tí wọn ti pé nínú ọ̀títọ̀ ti sùn. Wọn nílò kí a sọ̀ wọn di mímọ̀ nípasẹ̀ Èmí Mímọ̀. A gbọ̀dọ̀ fi ohùn nílá kéde iránṣẹ̀ àngẹ̀li kẹta. Àwọn ọ̀ràn tí ó ga jù lọ̀ wà níwájú wa. A kò ní àkókò láti pàdánù. Kí Olórun má jẹ́ kí a jẹ́ kí àwọn ọ̀ràn kéékèkè bo imọ̀lẹ̀ tí a yẹ́ kí a fi fún ayé.” Manuscript Releases, volume 21, 444.

Iwé náà, èyí tí àwọn tí wọn kọ̀ ojú-iwòye Millerite nípa “ojoojúmọ̀” nínú iwé Dániẹ̀lì sì kọ̀ pèlú, ni a dá mò gẹ́gẹ́ bí “ọ̀wọ̀ irànlọ̀wọ̀ Olórun.” Bí a bá ti fi ojúṣe fún àwọn èniyàn Olórun láti ka àwọn iwé tí a mẹnuba nínú àyọ̀kà tó sáájú ká, ó tùmò sí i pé àwọn èniyàn Olórun yòò nílò láti ní iwé náà fúnra wọn. Iwé náà ni àfọ̀júsùn ikọ̀lù àwọn tí wọn gbé ojú-iwòye “tuntun” nípa “ojoojúmọ̀” nínú iwé Dániẹ̀lì lárugẹ̀, nítorí pé iwé náà ni wọn fẹ́ tún kọ̀, kí wọn sì yọ̀ ojú-iwòye tó tọ̀ nípa “ojoojúmọ̀” kúrò.

Nígbà tí Sister White tọ̀ka sí àwọn olórí pàtàkì méjèjèì nínú ìṣòtẹ̀ “ìgbàgbogbo ojọ̀” nínú iwé Dániẹ̀lì, ó máa n fi hàn leraléra pé wọn (Prescott àti Daniells) kò ní agbára láti “ronú láti inú idí dé ipa.” Ó dà bí ẹ̀ni pé àwọn aṣàtúnkọ̀ itàn àwọn Adventist ti Laodicea náà ní ìṣòro kan náà.

Àwọn ọ̀kùnrin aṣáájú náà, tí ní gbogbo itàn ìṣòtẹ̀ láti ọ̀dún 1888 lọ̀ síwájú, ti ní àkókò kan nínú irírí ara wọn tí wọn ti gba èkọ̀ èké nípa “ojoojúmọ̀” náà. Ìṣòtẹ̀ wọn ni “àbájáde” náà, imọ̀ ọ̀ye tí kò tọ̀ nípa “ojoojúmọ̀” náà sì ni “idí” náà. Àwọn alátúnṣe átúnwò Adventist ti Laodicea n darí àwọn

aláikò láti gbà pé àwọn ọlòtẹ̀ itàn Advent gan-an wònyẹn kò sí nínú ìṣòtẹ̀ rárá, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ẹ̀rì tí wọn ti tún ṣe náà kí í jẹ̀ ifowó sí láéláé nípasẹ̀ ẹ̀rì Bíbélì àti Ẹ̀mí Àṣòtẹ̀lẹ̀. Nítorí pé wọn kò ka “àbájáde” náà sí ìṣòtẹ̀, wọn ti ti ìṣeṣe wíwá “ìdí” náà pa.

Gégé bí eṣe ṣe n sàirín kiri, àti bí alá pándédé ṣe n fò, bẹ̀e ni ègún tí kò ní idí kì yòò dé. Òwe 22:6.

Àwọn èniyàn Ọlórùn gbòdò mò ìṣòtẹ̀, àti nígbà tí wọn bá ti mò ọ, wọn gbòdò wá idí rẹ. Lẹ́yìn náà, wọn gbòdò tún idí náà ṣe. Nínú eṣe tó tẹ̀ lé e yí, Sister White n sàlàyé lóri itàn Ákání.

“A ti fi hàn mí pé Ọlórùn n fi èyí sàpẹ̀rẹ̀ bí Ó ṣe n wo eṣe láàrín àwọn tí n jẹ́wọ̀ pé àwọn ni èniyàn Rẹ̀ tí n pa àwọn aṣe Rẹ̀ mò. Àwọn tí Ó ti bo lá fún ní pàtàkì nípa fifi wọn jẹ́rì sí àwọn ifihàn agbára Rẹ̀ tí ó ṣe agbàyanu, gégé bí Ísírẹ̀lì igbàani, tí yòò sì tún nígbà náà gbiyànjú láti kò àwọn itòsónà Rẹ̀ tí Ó sọ ní kedere sílẹ̀, wọn yòò jẹ́ omo ibínú Rẹ̀. Ó fẹ́ kó àwọn èniyàn Rẹ̀ pé àìgbóràn àti eṣe kóríira gidigidi lójú Rẹ̀, a kò sì gbòdò fi ọwọ̀ fẹ́ mú wọn. Ó fi hàn wá pé nígbà tí a bá rí àwọn èniyàn Rẹ̀ nínú eṣe, wọn gbòdò gbé igbésè mímúrasílẹ̀ lésẹ̀késẹ̀ láti yò eṣe náà kúrò láàrín wọn, kí ojú-rírẹ̀ Rẹ̀ má bàa bà lé gbogbo wọn. Sùgbón bí àwọn tí wọn wá ní ipò ojúṣe bá fi eṣe àwọn èniyàn kojá, ojú-rírẹ̀ Rẹ̀ yòò wá lóri wọn, a ó sì ka àwọn èniyàn Ọlórùn, gégé bí eṣe kan, sí onídájó fún àwọn eṣe wònyẹn. Nínú ibáse Rẹ̀ pẹ̀lú àwọn èniyàn Rẹ̀ ní àtíjọ, Olúwa fi hàn pé ó ṣe pàtàkì kí a wẹ̀ ijọ mò kúrò nínú àwọn aṣiṣe. Èlẹ̀ṣe kan lè tan òkùnkùn kálẹ̀ tí yòò dèná ìmọ̀lẹ̀ Ọlórùn kúrò lódò gbogbo ijọ. Nígbà tí àwọn èniyàn bá mò pé òkùnkùn n bọ̀ sórí wọn, tí wọn kò sì mò idí rẹ̀, wọn gbòdò tọ Ọlórùn wá gidigidi, pẹ̀lú irẹ̀lẹ̀ nlá àti irẹ̀lẹ̀ ara eni, títi a ó fi sàwá rí àwọn aṣiṣe tí n mú Ẹ̀mí Rẹ̀ binú, tí a ó sì kó wọn kúrò.”

“Ìfẹ̀hónúhàn tí ó ti dide sí wa nítorí pé a ti bá àwọn aṣiṣe tí Ọlórùn ti fi hàn mí pé ó wá wí, àti igbe tí a ti gbé sókè pé a le gan-an, pé a sì lágbára jù, jẹ́ aláídájó. Ọlórùn pàṣe fún wa láti sòrò, a kì yòò sì dákẹ̀. Bí aṣiṣe bá hàn gbangba láàárín àwọn èniyàn Rẹ̀, tí àwọn iránsẹ̀ Ọlórùn sì kojá lọ láika wọn sí, ní ti tòótó wọn n gbé elẹ̀ṣe náà ró, wọn sì n dá a láre; wọn sì jọ jẹ̀bi bakanna, wọn yòò sì dájúdájú gba àiní inú rere Ọlórùn; nítorí a ó mú wọn ṣe ojúṣe fún eṣe àwọn eni jẹ̀bi náà. Nínú iran ni a ti tọka sí ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ìṣẹ̀lẹ̀ fún mi níbi tí a ti fa àiní inú rere Ọlórùn wá nítorí àìbikítà láti ọ̀dò àwọn iránsẹ̀ Rẹ̀ láti bá àwọn aṣiṣe àti eṣe tí ó wá láàárín wọn lò. Àwọn tí wọn ti dá àwọn aṣiṣe wònyí láre ni àwọn èniyàn ti ka sí eni pẹ̀lẹ̀, tí ó sì ní iwà onifẹ̀e gan-an, nítorí pé wọn yera fún ṣiṣe ojúṣe mímó kan tí Ìwé Mímó sọ ní kedere. Iṣe náà kò dùn mò ìmọ̀lára wọn; nítorí náà wọn yera fún un.” Testimonies, volume 3, 265.

Àwọn itàn àwọn aṣáájú tí wọn ti ṣòtẹ̀ nínú Adventism jẹ́rì sí òtítọ̀ pé ọ̀kan lára àwọn igbésè tí ó fẹ́rẹ́ máa hàn ní gbogbo igbà nínú ìṣòtẹ̀ wọn ni pé, ní àkókò kan nínú irírì ara eni wọn, wọn gba èrò èkè nípa “ojoojúmọ̀.” Níwọn bí ó ti rí bẹ̀, iwé tí Smith kọ, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé a kò mí sí i, tí ó sì ní diẹ̀ nínú àwọn ìṣòrò èkọ̀-ìgbàgbọ̀, síbẹ̀ ṣì pèsè àkótán agbàyanu nípa ìmọ̀ àwọn aṣáájú-ona ní ti Ifihàn orí kejọ àti kẹ̀sàn-án, níbi tí a ti rí itàn àṣòtẹ̀lẹ̀ ti fèrè mẹ̀fà àkókó tí a gbé kalẹ̀. A ó tọka sí àlàyé Smith láti inú iwé rẹ̀, Daniel and Revelation, bí a ṣe n bẹ̀rẹ̀ sí í ronú lóri ilò-mẹ̀ta ti Àwọn Ègbé mẹ̀ta náà.

Arábirin White sọ fún wa pé a fi ìmọ̀lẹ̀ nlá hàn fún William Miller lóri iwé Ifihàn, sùgbón ìmọ̀ ọ̀ye rẹ̀ nípa orí kẹ̀tálá, àti kẹ̀rindínlógún títi dé kejídínlógún kò tọ, nítorí ó wá ní ipò àkókò itàn tí kò tọ̀ láti rí i pé agbára iparun mẹ̀ta ni ó wá, kí í ṣe méjì. Ìmọ̀lẹ̀ nlá rẹ̀ wá lóri orí kejì títi dé kẹ̀sàn-án nínú

Ìfihàn.

“Àwọn oníwààsù àti àwọn èniyàn ti wo iwé Ìfihàn gégé bí ohun àdiitú àti pé kò ẹ̀ se pàtàkì tó àwọn apá miiran nínú Ìwé Mímọ́ Mímọ́. Sùgbón mo rí i pé, nítòótó, iwé yí jẹ́ ifihàn tí a fi fúnni fún ànfàání pàtàkì àwọn tí yóò wà láàyè ní àwọn ojò ikeyin, láti tọ́ wọn sọ̀nà nínú mímọ́ ipò tòótó wọn àti ojúse wọn. Olorun darí èrò inú William Miller sí àwọn àsoṣelẹ̀, ó sì fi imọ̀lẹ̀ nílá fún un lórí iwé Ìfihàn.” Early Writings, 231.

Miller ṣàlàyé òye rẹ̀ nípa àwọn ijọ, àwọn èdidì, àwọn ipè, àti àwọn àgolo ibínú gégé bí ó ti tẹ̀ lé e yí.

“Àwọn ijọ méje ti Éṣià jẹ́ itàn ijọ Kristi nínú àwọn irísí rẹ̀ méje, nínú gbogbo àwọn yíyipo àti iyípadà rẹ̀, nínú gbogbo àṣeyọ́rì àti ipónjù rẹ̀, láti ojò àwọn àpósítélì tí tí dé òpin ayé. Àwọn èdidì méje jẹ́ itàn àwọn iṣe àwọn agbára àti àwọn oṣa ayé lórí ijọ, àti ààbò Olorun fún àwọn èniyàn rẹ̀ lákòókò kan nàà. Àwọn kàkàkí méje jẹ́ itàn àwọn idájọ́ pàtàkì àti líle méje tí a rán sórí ayé, tàbí ijọba Romu. Àti àwọn àgò méje nàà ni àwọn àjàkálẹ̀-àrùn méje ikeyin tí a rán sórí Romu Pápà. Pèlú àwọn wònyí ni òpòlopò iṣelẹ̀ miiran wà, tí a hun sínú wọn bí àwọn odò ẹ̀ka tí n sà̀n wọ̀ inú wọn, tí wọn sì n kún odò nílá àsoṣelẹ̀ nàà, tí tí gbogbo rẹ̀ fi parí fún wa nínú òkun àinipekun.”

“Èyí, gégé bí ó ẹ̀ se hàn sí mi, ni ètò àsoṣelẹ̀ Johanu nínú iwé Ìfihàn. Okunrin tí ó bá sì fẹ́ lóye iwé yí, ó gbodò ní imò jinlẹ̀ pátápátá nípa àwọn apá miiran ti ọ̀rọ̀ Olorun. Àwọn àwòrán àti àfiwéra tí a lò nínú àsoṣelẹ̀ yí, kì í ẹ̀ se pé a ti túmọ̀ gbogbo wọn nínú iwé yí kan nàà, sùgbón a gbodò wá wọn nínú àwọn wòlú miiran, kí a sì ṣàlàyé wọn ní àwọn ẹ̀se Ìwé Mímọ́ miiran. Nítorí nàà, ó hàn gbangba pé Olorun ti pèsè ikẹ̀kọ̀ gbogbo rẹ̀, àní kí a lè ní imò tí ó yé kedere nípa apá kankan.” William Miller, Miller’s Lectures, volume 2, lecture 12, 178.

Gégé bí ojiṣe keta, ẹ̀ni tí n pèsè ọ̀nà sílẹ̀ fún Ojiṣe Májẹ̀mú, ẹ̀ se dúró fún itàn inú ti idájọ́ ijọ, ní ifiwéra pèlú Elijah keta, ẹ̀ni tí ó dúró fún itàn ọ̀de nínú idájọ́ Bábílóni ọ̀de-òní, bẹ̀ ẹ̀ni òye aṣáájú-ọ̀nà nípa àwọn ijọ àti àwọn èdidì nàà tún dá ẹ̀rí inú àti ọ̀de kan nàà mọ̀.

“A fi àwọn èdidì nàà hàn sí wa nínú orí kerin, karùn-ún, àti kẹ̀fà ti Ìfihàn. A fi àwọn iṣelẹ̀ tí a gbé kalẹ̀ lábẹ̀ àwọn èdidì wònyí hàn nínú Ìfihàn 6, àti ẹ̀se àkókó ti Ìfihàn 8. Ó hàn gbangba pé wọn bo àwọn iṣelẹ̀ tí ijọ ní ibáṣepò pèlú wọn láti iṣipayá àkókò iṣètò yí tí tí dé ibò wá Kristi.”

“Bí àwọn ijọ méje ẹ̀ se n sàfihàn itàn inú ti ijọ, bẹ̀ ẹ̀ni àwọn èdidì méje ẹ̀ se mú àwọn iṣelẹ̀ nílá ti itàn ọ̀de rẹ̀ wá sí iran.” Uriah Smith, The Biblical Institute, 253.

Uriah Smith n ẹ̀ se àfihàn imò àwọn omọ̀lẹ̀yìn Miller nípa ibáṣepò inú àti ti ọ̀de àwọn ijọ, James White sì fi àkótán tó jọra hàn nípa àwọn itàn tó n lọ ní ifaramọ̀.

“Nísinsinyí a ti topasẹ̀ àwọn ijọ, àwọn èdidì, àti àwọn ẹ̀ranko, tàbí àwọn ẹ̀dá aláàyè, tí tí dé ibi tí wọn fi lè bá ara wọn mu gégé bí ohun tí n bo àkókò kan nàà. Àwọn èdidì jẹ́ méje ní iye, sùgbón àwọn ẹ̀ranko jẹ́ mērin pé. Ó sì lè yẹ níbí láti ṣàkíyèsí pé, ní iṣipayá èdidì kí ní, kejì, keta àti kerin, a gbọ̀ ẹ̀ranko kí ní, kejì, keta àti kerin pé wọn n wí pé, ‘Wá kí o sì wo;’ sùgbón nígbà tí a sí èdidì karùn-ún, kẹ̀fà àti keje, a kò gbọ̀ irú ohun bẹ̀. Bẹ̀ ẹ̀ni àwọn ijọ méta ikeyin, àti àwọn èdidì méta ikeyin, kò bá ara wọn mu, gégé bí ohun tí n bo àkókò kan nàà, bí àwọn ijọ mērin

àkókò àti àwọn èdidi mērin àkókò ẹ̀ ń bá ara wọn mu. Sùgbón, gégé bí a ti fi hàn, àwọn ijo, àwọn èdidi àti àwọn ẹranko fara mọ ara wọn, gégé bí ohun tí ń bo àkókò kan nàà fún ààyè igbà tó fẹrẹ̀ tó ọdún 1800, títí a fi sọkalẹ̀ wá sí diẹ̀ ju ààbò ọgórùn-ún ọdún kan ti àkókò isinsinyi lọ.” James White, Review and Herald, February 12, 1857.

A ẹ̀şẹ̀ tọka sí mēta nínú àwọn aṣájú-òṅà pàtàkì jùlọ̀ nínú itàn àwọn Millerite. Gbogbo àwọn mētẹ̀tẹ̀ta wònyí di mú imọ̀ tí ó tọ̀ nípa “irúbo ojoojúmọ̀,” àti pé gbogbo wọn pèlú di mú àkópò àwòrán àwọn ijo, àwọn èdidi, àti àwọn kàkàkí nínú ètò òtító tí a dari Miller láti lóye àti láti gbékalẹ̀.

“Nígbà tí àwọn èniyàn bá wólé wá tí yóò fẹ̀ sí ọ̀kan nínú àwọn pínì tàbí ọ̀wọ̀n àtilẹ̀yìn kúrò nínú ipilẹ̀ tí Ọ̀lórùn ti fi Ẹ̀mí Mímọ̀ Rẹ̀ múlẹ̀, kí àwọn àgbà ọ̀kúnrin tí ó jẹ̀ aṣájú-òṅà nínú iṣẹ̀ wa sọ̀rọ̀ ní kedere, kí a sì jẹ̀ kí àwọn tí ó ti kú nàà sọ̀rọ̀ pèlú nípa títún àwọn àpilẹ̀kọ̀ wọn tẹ̀ jáde nínú àwọn àkànṣe itẹ̀wé wa. Kó gbogbo imólẹ̀ ilà oòrùn ọ̀run jọ̀ tí Ọ̀lórùn ti fi fún wa bí Ó ti ń dari àwọn èniyàn Rẹ̀ lójú ọ̀nà òtító ní igbésẹ̀ nípasẹ̀ igbésẹ̀. Òtító yìi yóò dúró nípasẹ̀ àdánwò àkókò àti ipónjù.” Manuscript Release, 760, 10.

Ní ojọ̀ kọ̀kànlá, oṣù kẹ̀sàn-án, ọ̀dún 2001, àngẹ̀lì alágbára nàà ti Ìfihàn orí kejìdínlógún sọkalẹ̀, ó sì bẹ̀rẹ̀ iṣẹ̀ imúpadà àwọn tí yóò gba tí yóò sì jẹ̀ Àkàrà tí ó ẹ̀şẹ̀ sọkalẹ̀ láti ọ̀run padà sí “àwọn ọ̀nà àtíjọ̀,” ti Jeremiah orí kẹ̀fà. Alfa àti Omega nílò àwọn tí ó ní ifẹ̀ láti làkàkà láti wà láàárín ẹ̀gbẹ̀rún ọ̀górùn-ún méjìlélógójì nàà kí wọn lè rí i pé ohun tí ó mú un sọkalẹ̀ láti ọ̀run ní ojọ̀ kọ̀kànlá, oṣù kejo, ọ̀dún 1840, kí í ẹ̀şẹ̀ imúşẹ̀ àsọ̀tẹ̀lẹ̀ àkókò kan lásán, sùgbón imúşẹ̀ àsọ̀tẹ̀lẹ̀ àkókò ti Ẹ̀gbé kejì. Ó nílò kí àwọn èniyàn Rẹ̀ tún sàwárí àwọn ọ̀nà àtíjọ̀ ti itàn nàà níbi tí Ó ti gbé tẹ̀npilì àwọn Millerite kalẹ̀ ní ọ̀dún mērìndínlógórin láti 1798 sí 1844.

Itàn nàà ti jẹ̀ kíkún bo pèlú pàntírí àti owó àrò àti àwọn iyebíye àrò. A ti sọ̀kùnkùn bo itàn nàà pèlú iránşẹ̀ ipilẹ̀ èké kan tí a kọ̀ lé orí iyanrìn, kí í ẹ̀şẹ̀ lóri Àpáta Àinípẹ̀kun. Ó wà nínú itàn àwọn Millerite, itàn nàà níbi tí, gégé bí Peteru ti sàláyẹ̀ rẹ̀, àwọn Millerite, “tí ní igbà kan sàájú kí í ẹ̀şẹ̀ èniyàn kan, sùgbón” léyìn nàà di “àwọn èniyàn Ọ̀lórùn,” àwọn tí a ti gbé dide tí a sì kọ̀ wọn silẹ̀ gégé bí “ilẹ̀ ẹ̀mí kan, àlùfàà mímọ̀.” Kinníún ẹ̀yà Júdá sọkalẹ̀ ní September 11, 2001, ó sì şamọ̀nà àwọn èniyàn Rẹ̀ ojọ̀ ikeyìn sínú iṣẹ̀ imú jáde “tẹ̀npilì” itàn igbékalẹ̀ tẹ̀npilì Millerite. Àpeṣẹ̀ iṣẹ̀ nàà ti jẹ̀ àfihàn rẹ̀ tẹ̀lẹ̀ nínú àsọ̀tẹ̀lẹ̀ kan, tí ó sọ̀ tẹ̀lẹ̀ pé Olúwa yóò gbé ọ̀kúnrin kan dide tí a ń pé ní Josiah, (ẹ̀yí tí ó tùmọ̀ sí ipilẹ̀ Ọ̀lórùn).

Nígbà tí a gbé Josiah dide gégé bí imúşẹ̀ àsọ̀tẹ̀lẹ̀ wòlfi aláìgbòrán nàà, ó bẹ̀rẹ̀ iṣẹ̀ àtúnşẹ̀ tẹ̀npilì tí ó ti wà ní ipò idàrúdapọ̀. Nínú iṣẹ̀ àtúnşẹ̀ àti iwènùmọ̀ nàà ni a ti rí “èpè Mose,” àti nígbà tí a kà á níwájú Josiah, ó mú àtúnşẹ̀ Josiah wá. A óò sọ̀rọ̀ lóri àsọ̀tẹ̀lẹ̀ nàà, ní ibáşepọ̀ pèlú àtúnşawárí “àkókò méje,” léyìn September 11, 2001.

A ó bẹ̀rẹ̀ iwádii yẹn nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Níwọ̀n igbà tí àwọn tí ń jẹ́wọ̀ òtító bá ń sin Sátàni, ọ̀jiji ọ̀run-àpáadi rẹ̀ yóò gé iran wọn kúrò lọ̀dọ̀ Ọ̀lórùn àti ọ̀run. Wọn yóò dà bí àwọn tí wọn ti pàdánù ifẹ̀ wọn àkókò. Wọn kò lè wo àwọn òtító ayérayé. Ẹ̀yí tí Ọ̀lórùn ti pèsè fún wa ni a şàpeṣẹ̀ rẹ̀ nínú Sekaráyà, orí 3 àti 4, àti 4:12–14 pé: ‘Mo sì tún dàhùn, mo sì wí fún un pé, Kín ni àwọn ẹ̀ka igi olifi méjèèjì wònyí, tí wọn fi inú àwọn ọ̀pá wúra méjèèjì tú ọ̀róró wúra jáde láti inú ara wọn? Ó sì dàhùn, ó sì wí fún mi pé, Ìwo

kò mọ ohun tí wọnyí jẹ bí? Mo sì wí pé, Rára, Olúwa mi. Nígbà náà ni ó wí pé, Àwọn wọnyí ni àwọn ẹni méjèjì tí a fi òróró yàn, tí wọn dúró légbẹ́ Olúwa gbogbo ayé.”

“Oluwa kún fún ohun àmúṣe. Kò ní àìní ọ̀nà tàbí ohun èlò kankan. Nítorí àìní ìgbàgbọ́ wa, ayéféfẹ́ wa, ọ̀rọ́ wa tí kò níyelori, àìgbàgbọ́ wa, tí a fi hàn nínú ọ̀rọ́ wa, ni ọ̀jìjì ọ̀kùnkùn fi ń kóra jọ yí wa ká. A kò fi Kristi hàn nínú ọ̀rọ́ tàbí nínú ìwà gégé bí Ẹni tí ó rẹwà pátápátá, àti gégé bí àkókó láàrín ẹgbẹ̀rún mẹwàá. Nígbà tí ọ̀kàn bá tẹ̀lọ̀rùn láti gbé ara rẹ̀ sókè sí asán, Ẹmí Oluwa kì í lè ẹ̀ púpọ́ fún un. Ìran wa tí ó kù díẹ̀ rí ọ̀jìjì, ẹ̀sẹ̀bọ̀n kò lè rí ọ̀go tó wà léhìn rẹ̀. Àwọn àngẹ̀lì ń di ẹ̀fùfù mẹ̀rin mú, tí a ẹ̀pẹ̀rẹ̀ wọn gégé bí ẹ̀şin bínú kan tí ń wá láti já bọ́ kí ó sì sáré kojá lórí ojú gbogbo ayé, tí ó ń ru iparun àti ikú ní ipa-ọ̀nà rẹ̀.”

“Sé a ó ha sùn ní etí gangan ayé àìnípẹ̀kun? Sé a ó ha di aláìfẹ́, tútù, àti ọ̀kú? A! ibá ẹ̀ pé nínú àwọn ijọ wa ni a ní Ẹmí àti ẹ̀emí Ọ̀lọ̀run tí a mí sínú àwọn ẹ̀niyàn Rẹ̀, kí wọn lè dúró lórí ẹ̀şẹ̀ wọn, kí wọn sì yè. A nílò láti rí i pé ọ̀nà náà há, ẹ̀nu-ọ̀nà náà sì dí. Ẹ̀sẹ̀bọ̀n bí a ẹ̀ ń gba inú ẹ̀nu-ọ̀nà dí yẹ̀n wọ̀lé, fifẹ̀ rẹ̀ kò ní ààlà.” Manuscript Releases, volume 20, 216, 217.